

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 6/2020-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. januára 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Františkom Vavráčom, Horná 51, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co 127/2018 z 26. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 127/2018 z 26. februára 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je vedená pod sp. zn. Rvp 1090/2019 a v súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov prerozdelená a 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Zvolen (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6 C 168/2016 sa žalobkyňa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), domáhala proti sťažovateľovi v právnom postavení žalovaného zaplata sumy 130 246,52 € z titulu náhrady škody. Okresný súd o žalobe rozhodol rozsudkom pre zmeškanie sp. zn. 6 C 168/2016 z 23. apríla 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu pre zmeškanie“) tak, že sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 130 246,52 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a priznal jej nárok na náhradu trov konania voči sťažovateľovi vo výške 100 %.

4. Sťažovateľ následne podal podľa § 277 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) návrh na zrušenie rozsudku okresného súdu pre zmeškanie, o ktorom okresný súd rozhodol uznesením sp. zn. 6 C 168/2016 z 13. júna 2018 tak, že návrh sťažovateľa zamietol. Na základe podaného odvolania sťažovateľa krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. 6 C 168/2016 z 13. júna 2018 a sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na dôvody napadnutého uznesenia, konkrétne na bod 17 odôvodnenia, v ktorom krajský súd konštatoval splnenie všetkých zákonných podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie na návrh žalobcu. Podľa názoru krajského súdu sa sťažovateľ neustanovil na pojednávanie, hoci naň bol okresným súdom riadne a včas predvolaný a svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami.

6. Sťažovateľ namieta, že o nariadenom pojednávaní okresného súdu sa nedozvedel, keďže predvolanie naň mu nebolo účinne doručené. V tejto súvislosti poukazuje na údaje na poštovej doručenke, uvádzajúc, že *«v hornej časti doručanky vľavo je uvedený deň uloženia zásielky 23.03.2018 a v dolnej časti vľavo je „dátum prevzatia písomnosti 27.03.2018“ a pod ním je potvrdenie prijmu tejto písomnosti nečitateľný podpis, ktorý je opatrený razítkom „splnomocnenec“. Ako som dodatočne zistil, toto je podpis nie môj, ale môjho syna, ktorý má rovnaké priezvisko.»*. Sťažovateľ tvrdí, že svojmu synovi neudelil splnomocnenie na preberanie zásielok, pričom ústavnému súdu predložil potvrdenie vydané vedúcim centra reklamácií Slovenskej pošty, a. s., z 28. júna 2019, podľa ktorého zásielka č. UC194677294SK adresovaná sťažovateľovi bola dodaná 27. marca 2018. Uvedená zásielka bola prevzatá synom sťažovateľa, ktorý využíva spoločný priečinok so sťažovateľom na pošte Zvolen 1, pričom poznámka „splnomocnenec“ bola na poštovej doručenke vyznačená omylom.

7. Podľa názoru sťažovateľa je nepochybné, že v danom prípade nebola splnená podmienka na vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 274 písm. a) CSP, pretože z obsahu súdneho spisu nevyplýva účinné doručenie predvolania na pojednávanie do jeho vlastných rúk, pričom na poštovej doručenke bolo chybné vyznačené prevzatie zásielky splnomocnencom sťažovateľa. Vydanie rozsudku pre zmeškanie spôsobilo sťažovateľovi *„fatálny dopad na jeho majetkové pomery“*, keďže ním bol ako fyzická osoba – podnikateľ zaviazaný na zaplatenie sumy 130 246,52 €. Sťažovateľ ďalej uvádza, že *«takýto nárok z meritórneho hľadiska by ani neobstál, lebo správkynia proti mojej osobe na základe skutkovo podobného stavu podala žalobu, ktorá bola rozsudkom OS Zvolen č.k. 13C/30/2016 zo dňa 15.02.2018 „zamietnutá“, ide o rozhodnutie prvostupňové,*

ale z neho vyplýva meritórny dôvod neopodstatnenosti nároku a to aj vo vzťahu k nároku, ktorý bol uplatňovaný v konaní, kde bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie».

8. Sťažovateľ okresnému súdu vyčíta, že sa mal najprv zaoberať tým, či sťažovateľovi ako účastníkovi konania bolo predvolanie na pojednávanie účinne doručené do vlastných rúk a až následne ho zaviazať na zaplatenie takej vysokej sumy žalobkyni.

9. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„Krajský súd uznesením Krajského súdu Banská Bystrica, spis .zn. 14Co/127/2018-269, 6716210006, zo dňa 26.02.2019 porušil základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], vlastníť majetok a základné právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1/ Ústavy SR, ďalej porušil právo na spravodlivý proces /na spravodlivé súdne konanie/ podľa čl. 46 ods. 1/ Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica, spis. zn. 14Co/127/2018-269, 6716210006, zo dňa 26.02.2019, zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 346,26 € (slovom tristoštyridsaťšesť eur a dvadsaťšesť centov), ktorú je Krajský súd v Banskej Bystrici povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. Františka Vavrača, vedený v [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Relevantná právna úprava

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

16. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

17. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

Právne posúdenie ústavným súdom

20. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu.

21. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd považuje za potrebné poukázať na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, v zmysle ktorého má sťažovateľ právo domáhať sa ochrany práv a slobôd pred ústavným súdom iba v prípade, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd. To znamená, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd

nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

22. Sťažovateľ nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľom ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 CSP). Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpá všetky mu dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo základnej slobody a pri ich uplatnení nie je úspešný, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

23. Podľa citovaného § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpá všetky právne prostriedky, ktoré sú právnym poriadkom určené na ochranu jeho základných práv a slobôd. Z uvedeného vyplýva, že pojmovým znakom inštitútu ústavnej sťažnosti je jej subsidiarita, ktorá sa po formálnej stránke prejavuje v požiadavke na vyčerpanie všetkých poskytovaných procesných prostriedkov určených na ochranu práv sťažovateľa ešte pred samotným podaním ústavnej sťažnosti a po stránke materiálnej v požiadavke, aby ústavný súd poskytoval ochranu ústavne zaručeným základným právam a slobodám až v prípade, keď ostatné orgány verejnej moci nie sú schopné protiústavný stav napraviť.

24. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

25. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26. Citovaná právna úprava (účinná od 1. júla 2016) presunula ťažisko tvrdenia a preukazovania väd zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na dovolateľa, ktorý limity posúdenia prípustnosti dovolania určuje obsahom podaného dovolania.

27. *„Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).“* [uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017].

28. Z citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva, že sťažovateľ mal v posudzovanej veci na ochranu svojich základných práv k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, o ktorom je oprávnený rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací. Podľa zistení ústavného súdu však sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ktoré je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí v zmysle § 420 CSP, dovolanie nepodal, čo znamená, že v danom prípade nebola dodržaná podmienka vyžadovaná § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Námietky sťažovateľa uvedené v ústavnej sťažnosti týkajúce sa porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie zo strany krajského súdu sa ústavnému súdu javia ako dôvody naplňajúce prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, s ktorými by sa mal vysporiadať najvyšší súd v rozsahu svojho preskúmavacieho oprávnenia ako dovolacieho súdu. Vzhľadom na to, že za danej situácie existovala možnosť domáhať sa ochrany práv prostredníctvom mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania), ktorú sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom nevyužil, dospel ústavný súd k záveru o neprípustnosti podanej ústavnej sťažnosti.

29. Sťažovateľ súčasne netvrdil, a teda ani nepreukázal, že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, preto v danom prípade neprichádza do úvahy ani aplikácia ustanovenia § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ktoré predstavuje výnimku z pravidla o subsidiarite konania o ústavnej sťažnosti.

30. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

31. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite (bod 9) ústavnej sťažnosti

nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. januára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu